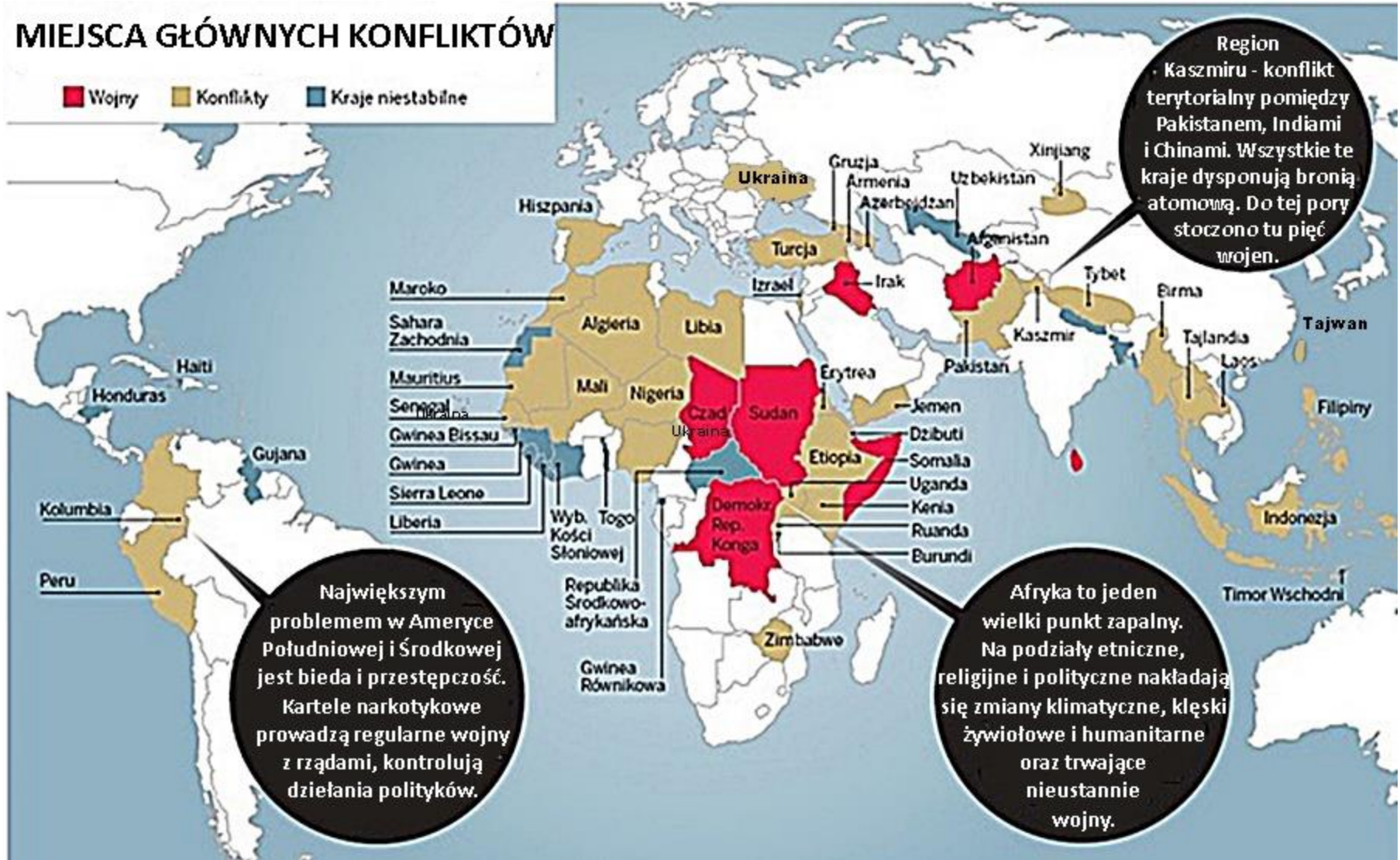

Konflikty na świecie

MIEJSCA GŁÓWNYCH KONFLIKTÓW

■ Wojny ■ Konflikty ■ Kraje niestabilne

Pojęcia

Wojna - zerwanie pokojowych stosunków między państwami i przejście do stosunków wojennych. Ale stan wojny nie musi oznaczać automatycznego prowadzenia działań zbrojnych.

Konflikt zbrojny - sytuacja, w której doszło do użycia siły zbrojnej między stronami. Oznacza to, że do konfliktów zaliczymy wszelkie przejawy walki zbrojnej.

Spór międzynarodowy - konfrontacja między stronami prowadzona jest innymi metodami niż walka zbrojna, np: przy użyciu środków ekonomicznych, dyplomatycznych, informacyjnych.

Lista niektórych konfliktów po 1989 roku

1. Wojny w Zatoce Perskiej
  - a) Pustynna Burza
2. Wojna w Jugosławii 1991 - 1999.
  - b) wojna w Chorwacji
  - c) konflikt w Bośni
  - d) Kosowo
3. Konflikty zbrojne na terenie byłego Związku Radzieckiego
  - a) Abchazja, Płd. Osetia
  - b) Czeczenia
  - c) Naddniestrze
  - d) Ukraina
  - e) kraje Azji Środkowej
4. Relacje arabsko – izraelskiej.
  - a) Powstanie Autonomii Palestyńskiej i jej konflikt z Izraelem
  - b) druga intifada
  - c) inwazja izraelska na Liban
  - d) Hamas w Strefie Gazy
5. Afganistan
  - a) inwazja i rządy talibów
  - b) inwazja 2001
  - c) wojna z talibami i Al. - Kaidą

6. Arabska wiosna w 2011

- a) Tunezja
- b) Libia
- c) Egipt
- d) Syria

7. "Zapomniane wojny" w Afryce

- a) Sudan – Darfur
- b) Czad
- c) Liberia i Sierra Leone
- d) Rwanda
- e) Somalia

8. Wojny narkotykowe w Ameryce Łacińskiej

- a) kartele w Kolumbii (Cali, Medellin), Meksyku (Silanoa, Zetas)

9. Wojna w Kongo

10. Wojna na Sri Lance.

11. Wojny domowe w Indonezji i na Filipinach

- a) Timor
- b) Aceh
- c) Mindanao

12. Niepaństwowi uczestnicy wojen - organizacje terrorystyczne

Główne przyczyny konfliktów

Źródła konfliktów zbrojnych możemy poszukiwać w czynnikach;

- ekonomicznych,
- politycznych,
- ideologicznych.

Współcześnie nabrzmiewa jeden z największych konfliktów – między “biednym południem” i “bogatą północą”.

Podstawowym przedmiotem sporu są pogłębiające się dysproporcje pomiędzy poziomem życia na obu tych obszarach. Ubóstwo, głód, choroby, które powszechnie występują w przeludnionej Afryce, Azji Południowej czy Ameryce Łacińskiej, pozostają w jaskrawym kontraście z dobrobytem panującym w Europie i Ameryce Północnej.

Bardzo istotnym czynnikiem, dodatkowo napędzającym ów konflikt, jest fundamentalizm islamski. Jego wyznawcy uznają niewiernych za wrogów, z którymi należy walczyć. Muzułmanie często posuwają się w tej walce do ataków samobójczych, ponieważ śmierć za wiarę w czasie “świętej wojny” (Dżihadu) jest dla nich zbawieniem.

IRAK

Powierzchnia: 437 072 km²

Ludność: 26 mln

Stolica: Bagdad

PKB na 1 mieszkańca: 2 100 \$

W marcu 2003 roku miała miejsce zbrojna inwazja armii amerykańskiej, zakończona obaleniem Saddama Husseina i przejściem kontroli nad państwem przez USA. Jednym z powodów akcji było podejrzewanie Iraku o posiadanie broni masowej zagłady (jądrowej, chemicznej, biologicznej).

Inny powód interwencji to oskarżenia Husseina o liczne zbrodnie na ludności cywilnej, w tym ludobójstwo.

IRAN

Powierzchnia: 1 648 000 km²

Ludność: 69 mln

Stolica: Teheran

PKB na 1 mieszkańca: 8 100 \$

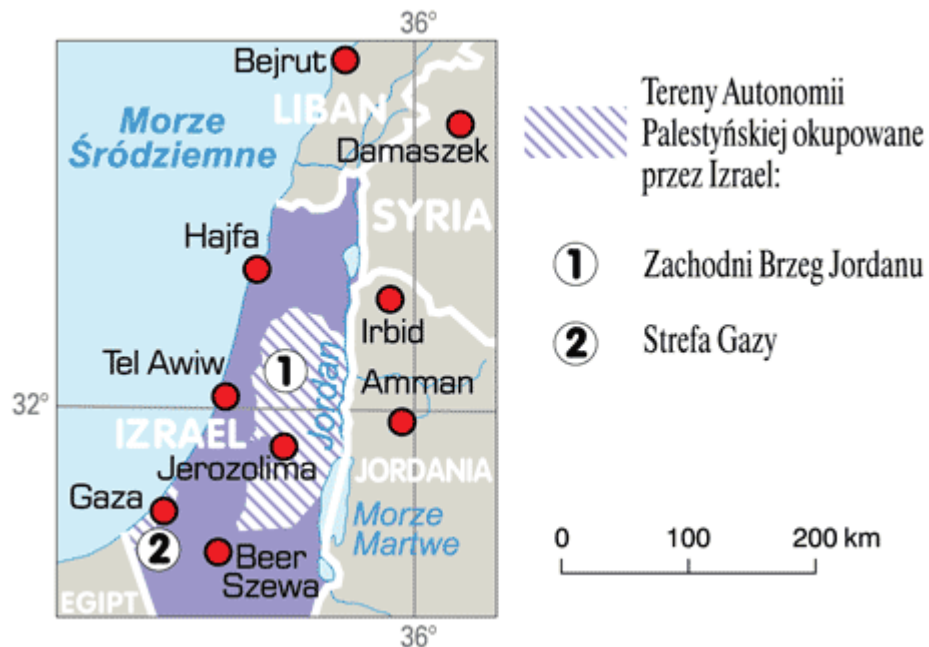

Państwo muzułmańskie na Bliskim Wschodzie, podejrzewane o prowadzenie badań nad stworzeniem broni nuklearnej. Opinia międzynarodowa jest zaniepokojona poczynaniami Iranu.

Konflikt zaostrzył się na przełomie lat 2005/2006, kiedy to przywódcy irańscy coraz agresywniej w swych wypowiedziach atakowali Izrael, kwestionując prawo narodu żydowskiego do własnego państwa.

Stany Zjednoczone cały czas poważnie biorą pod uwagę możliwość zbrojnej interwencji w Iranie.

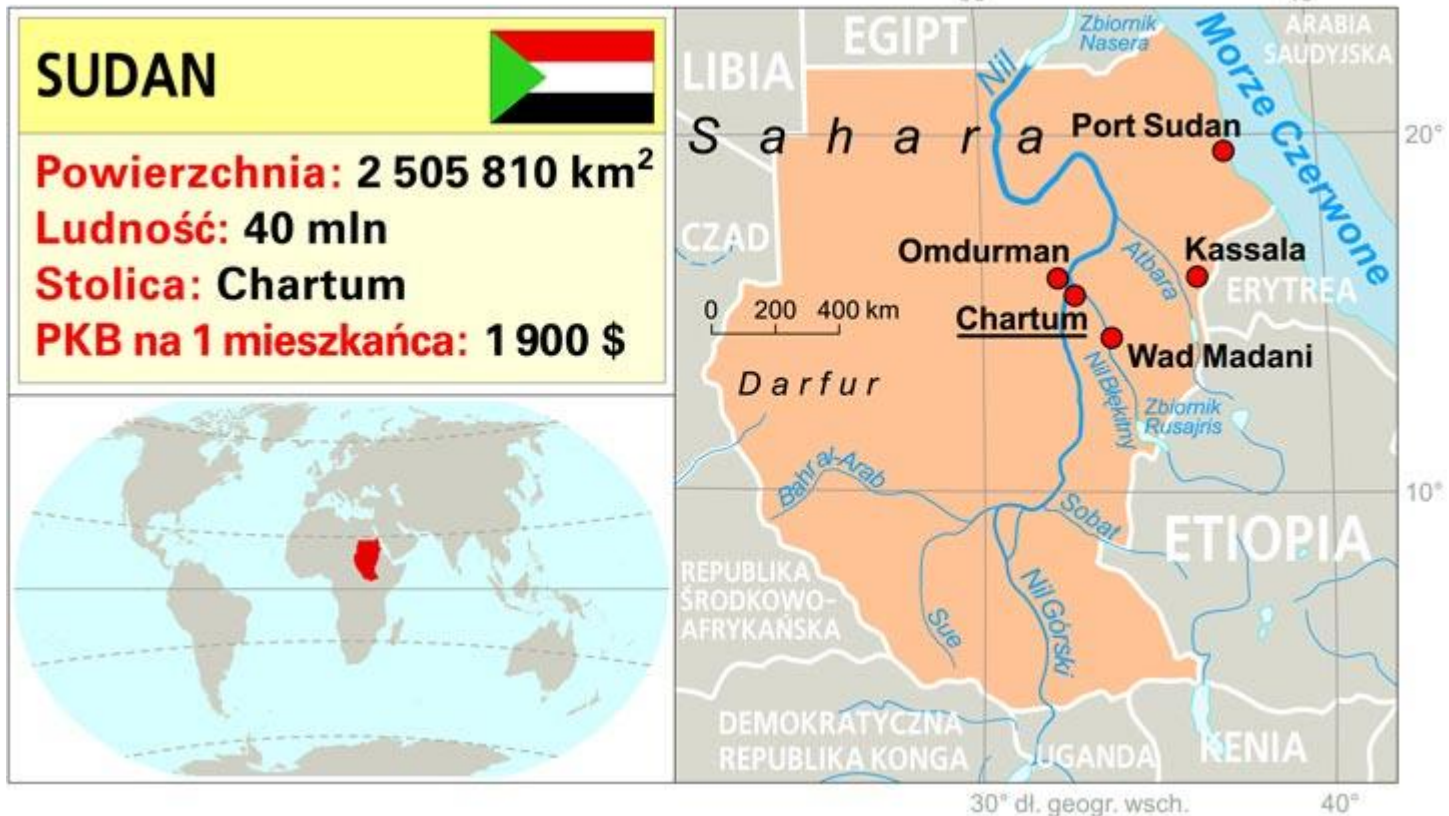

Palestyna – obejmuje Zachodni Brzeg Jordanu i Strefę Gazy. Tereny, na których trwa jeden z najdłuższych współczesnych konfliktów zbrojnych na świecie.

Obszary te zajęte zostały przez Izrael w 1967 roku po tzw. wojnie sześciodniowej (wcześniej należały do Jordanii i Egiptu). Zamieszkująca je ludność muzułmańska (około 3,5 mln) dąży do utworzenia własnego, niepodległego państwa.

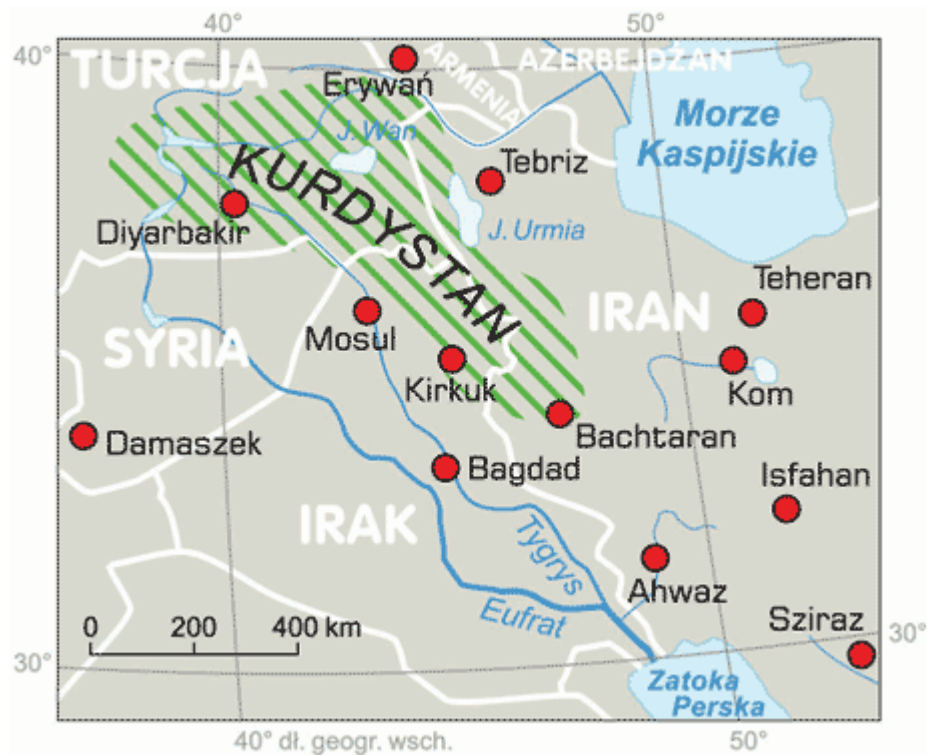
Sprzeciwia się temu Izrael budując osiedla żydowskie na terenach palestyńskich; w odwecie zbrojne ugrupowania arabskie (Hamis, Dżihad, Hezbollah i in.) przeprowadzają zamachy bombowe na obiekty izraelskie.

Darfur prowincja w zachodnim Sudanie, którą cechuje znaczne zróżnicowanie etniczne i religijne. Ludność Sudanu generalnie podzielona jest na białych muzułmanów z północy i czarnych chrześcijan z południa. Ponadto spotkać tam można wiele mniejszych grup etnicznych oraz wyznawców innych religii i kultów lokalnych.

Konflikty od 2003 roku przybrały znacznie na sile. Na masową skalę zaczęły działać grupy rebeliantów, które napadały na wsie zamieszkane głównie przez ludność czarną. Najeźdźcy zabijali, gwałcili, rabowali, palili, sięjąc powszechny strach.

Zmusiło to ponad 2 miliony mieszkańców Darfuru do ucieczki (m. in. do sąsiedniego Czadu, gdzie stworzono obozy dla uchodźców). Szacuje się, że dotychczas wymordowano ponad 200 tys. osób. Władze państwowe nie są w stanie zaradzić temu problemowi, gdyż sytuacja polityczna i gospodarcza w Sudanie jest bardzo niestabilna.

Kurdystan kraina na pograniczu Turcji, Iranu i Iraku (mniejsze tereny także w Syrii i republikach zakaukaskich), zamieszкана przez Kurdów w liczbie około 25 mln.

Od setek lat obszar ten był przedmiotem sporów głównie między Turcją a Iranem (Persją); jednocześnie Kurdowie stale dążyli do uniezależnienia się, wzniesając liczne powstania; jednak nigdy nie doczekali się ani większej autonomii, ani tym bardziej niepodległego państwa.

Czeczenia – przedkaukaska republika w obrębie Federacji Rosyjskiej. Przed rozpadem Związku Radzieckiego wraz z Inguszetią tworzyła jedną republikę autonomiczną. Po rozpadzie ZSRR w 1991 roku samodzielnie proklamowała niepodległość, czemu stanowczo sprzeciwiały się władze w Moskwie. Trwająca kilka lat zbrojna interwencja wojsk rosyjskich doprowadziła do ogromnych zniszczeń: Grozny, blisko półmilionowa stolica republiki, legł w gruzach. Całkowicie załamała się gospodarka, w tym także jej podstawowy filar – wydobywanie ropy naftowej.

I właśnie ropa naftowa jest jedną z głównych przyczyn braku zgody Kremla na niepodległość Czechenii. Na terenie republiki znajdują się bogate złoża tego surowca, a ponadto przebiega tamtędy szlak rurociągowy znad Morza Kaspijskiego do Rosji.

Dżammu i Kaszmir – stan na pograniczu Pakistanu, Indii i Chin o skomplikowanym statusie politycznym. Wymienione kraje roszczą sobie prawa do mniejszych lub większych fragmentów tego terenu, przy czym zasadniczy spór toczy się między Indiami i Pakistanem.

Chiny spierają się tylko z Indiami o niewielkie obszary wysokogórskie w Himalajach i Karakorum.

CHINY

Powierzchnia: 9 595 960 km²

Ludność: 1 mld 300 mln

Stolica: Pekin

PKB na 1 mieszkańca: 5 600 \$

Tybet – region w zachodnich Chinach. Na przestrzeni wieków raz był niezależny. Ostatni okres niepodległości przypada na lata 1913-1950. Później Tybet został siłowo włączony do komunistycznych Chin.

Według pisemnych uzgodnień z Pekinem region miał mieć dosyć szeroką autonomię. Jednak władze chińskie nie dotrzymywały złożonych obietnic, co przyczyniło się do wybuchu powstania w 1959 roku. Rebelia ta została krwawo stłumiona, a wielu Tybetańczyków zmuszono do emigracji. Był wśród nich także duchowy przywódca Tybetu – Dalajlama XIV, który znalazł schronienie w Indiach (tam też utworzono później rząd na emigracji).

Działalność emigracyjna Dalajlamy i jego zwolenników polega głównie na propagowaniu wiedzy o Tybecie, a zwłaszcza o łamaniu tam praw człowieka.

Tajwan – wyspa u południowo-wschodnich wybrzeży Chin. Komunistyczna rewolucja w Chinach w 1949 roku zmusiła obalony rząd do ucieczki na Tajwan. Tam, dzięki wsparciu USA, powołano “Republikę Chińską”.

Aktualnie Chiny Ludowe traktują Tajwan jako swoją "zbuntowaną" prowincję, natomiast władze wyspy domagają się uznania jej za państwo w pełni niepodległe. Konflikt ten raz się nasila, a raz słabnie, jednak nie wywołuje poważniejszych konsekwencji.

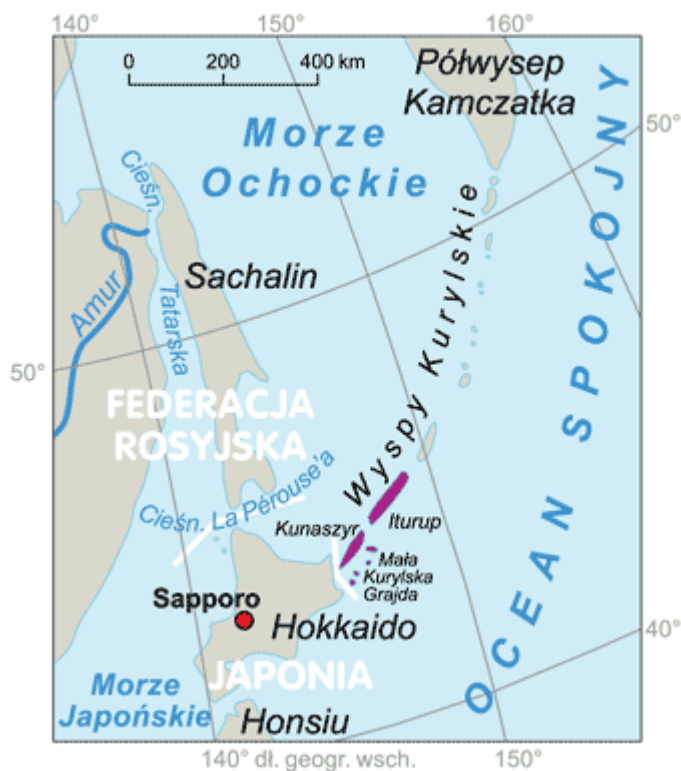

Komunistyczne państwo na wschodzie Azji. W lutym 2005 roku jego władze oficjalnie ogłosiły, że posiadają broń jądrową. Fakt ten stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego. Dlatego konieczne okazały się zdecydowane kroki mające na celu ograniczenie zbrojeń nuklearnych w Korei Północnej.

Korea Północna jest jednym z ostatnich bastionów komunizmu na świecie. Mieszkańcy żyją tam w poczuciu strachu, podejrzliwości, nieufności i niepewności jutra. Jakiegokolwiek przejawy sprzeciwu wobec władz są natychmiast tłumione, a ich uczestnicy więzieni, torturowani i zabijani (jest niemal pewne, że istnieje tam kilka obozów koncentracyjnych). Złą sytuację ludności dodatkowo pogarsza powszechne ubóstwo i głód, a także częste kataklizmy (powodzie, susze).

Wyspy Kurylskie – wulkaniczny archipelag oddzielający Morze Ochockie od Oceanu Spokojnego. Spór między Japonią a Rosją dotyczy kilku większych wysp (i wielu małych), leżących w sąsiedztwie japońskiej wyspy Hokkaido.

W 1875 roku Rosja dobrowolnie oddała całe Wyspy Kurylskie Japonii, która w zamian za to zrezygnowała z roszczeń względem Sachalina. Po przegranej dla Japonii II wojnie światowej wyspy zajęła Armia Czerwona i do dziś pozostają one w rękach rosyjskich. W 1951 roku Japonia oficjalnie zrzekła się praw do większej części archipelagu, ale nadal kwestionowała przynależność do Rosji najbliższych jej wysp. W 2002 roku władze w Moskwie zgodziły się oddać dwie z nich, na co jednak rząd w Tokio nie przystał.

Konflikt mógłby wydawać się błahy, jednak oba państwa traktują go dosyć poważnie i w związku z tym utrzymują ze sobą raczej chłodne stosunki. Za przykład można podać fakt, iż dotychczas nie podpisały traktatu pokojowego po zakończeniu II wojny światowej (czyli formalnie nadal znajdują się w stanie wojny).

PROSZĘ ZAPOZNAĆ SIĘ Z MATERIAŁEM Z e'PODRĘCZNIKA

<https://epodreczniki.pl/a/konflikty-zbrojne-we-wspolczesnym-swiecie/DtXFbf0BZ>